

CHARLES PÉGUY :

AZ ISTEN BESZÉDE

Azt értem jól, mondja az Úr, ha lelkiismeretvizsgálatot tart valaki.

Ez jó gyakorlat. Csak vissza nem szabad élni vele.

A gyakorlat ajánlatos. És jól van így.

Minden igen jó, ami ajánlatos.

S ez nem csak hogy ajánlatos, hanem parancs.

Ezért csak igen jó lehet.

De végre is az ágyatokban vagytok. S mi az, mit lelkiismeretvizsgálatnak neveztek?

Ha végiggondoljátok napotok minden kis butaságát s ha minden apró butaságtok eszetekbe jut,

S ha bánkódtok rajta, — még azt sem mondom, sírjátok, — Csak úgy, hogy egy kis elégtételt sóhajtok felém, — igen, ez jól van.

A bánatot elfogadom. Jó gyerekek vagytok, jó fiúk.

De ha nappalotok minden rút hálátlanságát egész éjen át forgatja lelketek,

A nappal minden lázát és keservét, s ha megint csak rágódtok éjjel a nap minden fanyar bűnén,

A fanyar lázokon, s a bánaton és megbánáson, s a lelkiismeret még annál is fanyarabb háborgásain,

S ha azt akarjátok, hogy minden bűnötök glédában álljon előttem

És minden butaság, ostobaság,

Nem, az ítéletet bízzátok reám.

Talán még jól is jártok vele.

S ha számlálni, számolni, összevonni akartok, mint a jegyző vagy az uzsorás és publikánus,

Vagyis az, ki az adót szedi;

Bízzátok inkább rám a mesterségemet s ne mesterkedjétek azon,

Aminek nem kell megtörténnie.

Olyan nagy érték minden bűnötök, hogy jegyezni kell és osztályozni,

Beírni s márványköbe vésní

S megszámlálni minden egyest

S összeadni, újra átvizsgálni,

Szétszededetni s mindörökké magatokra venni

S valami furcsa kegyelettel megjegyezni őket?

Sok gőg van ebben.
 S az egész oly unalmas, papírizú dolog. Ha a zarándok, a
 vendég, az utas
 Soká tapodta az utak sarát,
 Mielőtt a templom küszöbét átlépné, lábát letörli gondo-
 san,
 Még odakünn,
 Mert tiszta ember.
 Es nem helyes, hogy út pora, sara éktelenkedjék a temp-
 lomok kövezetén.
 De ha már megtörtént, s lábát letörölte odakinn,
 Ha már belépett, nem a lábaira gondol többé, s nem azt
 vizsgálgatja mindig, hogyan törölte meg a lábait.
 Szívét, szemét, a hangját
 Már csak az az oltár tölti be, melyben Jézus teste pihen
 S Jézus testének emléke s a rá való várakozás
 Ragyog örökösen.
 Elég, ha kinnmaradt az út sara, s nem jutott át a templom
 küszöbén.
 Elég, ha lábukat gondosan megtörölték a küszöb előtt,
 Igen, gondosan és tisztán, s aztán ne is beszéljünk róla
 többet.
 Aki a sárnak gondját és emlékét a templomba viszi
 S a sárra gondol és azzal foglalkozik,
 Olyan, mintha bevitte volna a sarat.
 Pedig a sárnak kívül kell maradnia.
 Ha vendég jön a ház urához, egyszerűen törölje meg a
 lábát, mielőtt bejön,
 Tisztán lépjen be, tiszta lábbal, aztán
 Ne gondoljon lábával többé, sem a sárral, melyet letörölt.
 S ti vendégeim vagytok, mondja az Úr, s én érek annyit,
 mint a házigazdák Istene.
 Vendégeim, gyermekeim vagytok ti, kik templomomba
 jöttök.
 Vendégeim s gyermekeim vagytok ti, kik éjszakámba jöt-
 tök.
 A templom küszöbén, és küszöbén az éjnek töröljétek meg
 a lábatokat, s ne is beszéljünk róla többé.
 Végezzétek el a lelkiismeretvizsgálatot, de csak úgy, mint
 aki lábát tisztára törli.
 De semmikép sem úgy, hogy az utak minden sarát s az
 utak sarának emlékét a templomba hozzátok.
 S ne úgy, hogy éjszakám fenséges küszöbén nappalotok
 szennyes útjának saránál
 Időzzetek. Este mosakodjatok. Helyes. Végezzetek lelkiis-

meretvizsgálatot. De nem mosakszik únosuntalan az ember.

Legyetek, mint a zarándok, ki mielőtt a templomba lépne, szentelt vizet vesz ujjára

S a kereszt jelével illeti magát. És aztán a templomba lép. De nem vesz únosuntalan szentelt vizet.

S a templom nemcsak szenteltvíztartóból áll.

Van, ami a küszöbön kívül marad. S van, ami a küszöbre való.

S van, ami a házba jut.

Egyszer kell belépni s nem belépni, kilépni folyvást.

Legyetek, mint a zarándok, ki csak a szentélyt látja,

S ki nem hall mást,

S nem lát mást, mint azt az oltárt, melyen annyiszor áldoztatik fel Fiam.

Utánozzátok a zarándokot, ki már csak

Fiam sugárzó fényességét látja.

Mintha hozzám jönnétek, úgy jöjjetek az éjszakámba.

Mert fönntartottam magamnak az éjszakát és az éjben én vagyok az Úr.

S ha minden áron fel akartok nekem ajánlani valamit

Amikor este lefeküsztek,

Hálát adjatok előbb

Mindazért, amivel szolgáltalak.

A megszámlálhatatlan jótéteményekért, melyekkel elhalmozlak nap-nap után

S melyekkel ma is elhalmoztalak benneteket.

Legelsősorban köszönetet mondjatok, mert ez a legsürgősebb

S a legigazságosabb is ez. S aztán legyen a lelkiismeretvizsgálat

Egyszerű mosakodás

S nem pedig a foltok, szennyek szertehurcolása.

A tegnapi nap elmúlt, édes fiam, most a holnapra gondolj.

S üdvödre, mely a holnap végén vár rád.

A tegnapról lekéstél. De vár a holnap.

És vár az üdv, mely a holnap végén fényeskedik.

A tegnapi üdvöd számára elveszett, de holnap még elnyerheted.

A tegnapi kész, nem kész a holnap s elő kell készítened.

És üdvöd ott vár végén holnapodnak.

Üdvödet már nem a tegnapi értelmé zárja körül, de a holnap értelmé igen.

A holnappal törődj, s ne tegnappoddal.

Kevesebbet törődjete a bűnnel, ha megtörtént,

De akkor gondoljatok jobban rá, ha megtörténni készül.
Mielőtt megtörtént volna. Ez hasznosabb, mondja az Úr.
Ha megtörtént és elkövetted, késő.
A bűnbánatra sosem késő, de meg nem történtté tenni a
bűnt

Már nem lehet.

Ha túl vagytok a bűnön, olyanná nő meg bennetek, mint
egy hegyóriás, mondja az Úr.

Mikor előtte vagytok, akkor lássátok, hogy nagy hegy az
valóban, s hogy valóban szörnyű.

Utána vagytok erényesek. Előbb legyetek erényesek
És közben.

Ha üt az óra, elütötte az időt. A régi nap leáldozott. Csak
holnaptok marad s a holnapután,

S az sem soká. A lelkiismeretvizsgálat s a vezeklés ne le-
gyen hát megtorpanás és hátranézés

Ti keménynyakú emberek,

De lágyság legyen, elengedés s a lelkiismeretvizsgálat és
vezeklés és a legkeservesebb bűnbánat, fellazulás,
felengedés legyen, ti szegény gyermekek, s meg-
váltást kérjen

És bocsánatot s véle símuljatok kezembe s tőlem várjatok
szabadulást.

(Önmagatoktól való szabadulást.)

De ismerlek benneteket, mindig egyformák vagytok.

Vállaljátok a nagy áldozatokat, csak ti magatok választ-
hassatok.

Inkább nagy áldozatot hoztok nekem, csak az ne legyen,
amit én kívánok.

S a kis áldozatokat nem hozzátok meg, ha kérem tőletek.
Ilyenek vagytok — ismerlek benneteket.

Mindent megtennétek értem, csak éppen azt a kis oda-
adást nem,

Ami minden nekem.

Legyetek hát végre olyanok, mint az az ember,

Ki csónakon ül a folyón,

De nem mindig evez

És néha a víz sodrára bízza magát.

Hagyjátok hát, hogy csónaktok s benne ti is

Néha az idő árján sodródjon tova

És bátran vitessétek magatokat

Az éj hídjának íve alá.

Annyit beszélnek, mondja az Úr, Jézus követéséről, az
imitációról,

Melyben az ember híven követi fiamat.
És voltak, s lesznek olyan hű képmásai, mondja az Úr,
S oly hasonlók hogy én magam is ámulatban állok meg
előttük s csodálkozom,
De azt mégis csak tudni kell,
Hogy fiam az embert utánozta még előbb.
S az utánczat hű volt,
Mindenekfelett hű, tökéletesen azonos,
Mikor híven és oly teljesen halandó sorsot öltött,
Mikor híven és oly teljesen utánozta a születést,
A szenvedést.
Az életet
S halált.

Szirmay Borbála fordítása.